

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 135.

CHICAGO, ILL., SREDA, 27 AVGUSTA — WEDNESDAY, AUGUST, 27, 1924.

LETNIK XXXIII.

Prvi slov. kat. shod v Sheboygan, Wis.

(Izvirno).
(Dalje.)

Kar hočem s tem dokazati, da srce prav tako ne shaja brez Boga, kakor želodec brez vsakdanjega kruha ne. To ostane pribito. Zato pa mora človek, če hoče biti srečen, za oba skrbeti, vsakemu dati svojo hrano, za katero je ustvarjen. In dokler tega ne more sam, morajo drugi, katerih dolžnost je. Naravna in od Boga naložena dolžnost otrokom za oboje poskrbeti imajo stariši. No kar se tiče žolodeca ali splošno telesnih potreb, jih ni treba h temu pri-ganjanju. Bodi katoličan, bodi socialist, bodi karkoli, če ni poseben divjak, telesno skrbi za svoje otroke. Ko vidi svoje male črvičke, ki so jih še sama vedno lačna usta, hoče dela in zaslužka, da jih more obleči in preživeti. Rajši sam z ženo strada, kakor da bi gledal od pomanjkanja blede in izmognjena ličica svojih malih. Roka se mu stiska v pest od ogorčenja, če mu kapitalist ne da dela in zaslužka. Kakor je to na eni strani lepo, tako na drugi strani ni nič posebnega, ker ni lastno samo človeškim, ampak tudi žival-skim starišem. Nekaj nagon-skega je. Ali ne hodi tudi mačka ko ima mlade kot trska okoli. Če vjame kako miš, s kako slastjo bi jo sama pos-pravila, pa se premaga, jo ne-se mladim muckam in samo sline požira, ko se one maste z njo. Ne obdudujemo je ra-di tega, ker ne dela po pameti, ki je nima, ampak po nago-nu, nezavedno. Stariši sicer zavedno skrbijo za svoj zarod, a je v tem veliko živalim last-nega nagona vmes, morebiti več kot pameti, vsaj pri stari-ših, ki jim ni mar za višje na-gibe. Ta nagona skrb za ži-valsko plat zaroda jim tedaj ni v posebno čast. Tudi otro-kovim telesnim potrebam bi morali zadoščati iz višjih na-gibov, po pameti in kot kato-liški stariši po pameti od ve-re, ali recimo po četrti božji zapovedi ožarjeni. Samo tak oče in taka mati sta človeški oče in človeška mati.

Še bolj se pa kaže dostoj-anstvo človeškega očeta in človeške matere pri skrbi za otrokovo dušo. Ta skrb je ne-kaj izključno človeškega, ker je tudi Boga lačna in žejna duša nekaj samo človeškega. K temu stariše ne sili nagon, temveč pamet, ali naravna ali od razodete vere ožarjena. Pa ravno zato, ker pri tem ne deluje nagon, ampak pamet in vera, premnogi stariši te dolžnosti zanemarjajo. Zgu-bili so vero in z njo jim je o-temnela pamet. S tem se pa-ponižajo do živaljskih stari-šev. Oče in mati, ki poznata samo otrokovo živaljsko plat in nagon, kakor druge ži-vali, skrbita zanjo, ne zaslu-žita imen ata, mama, prav ta ko malo kakor krava in bik v hlevu. Ako hočeta, da ju be-do otroci po pravici s tema sladkima imenoma nazivali morata v prvi vrsti skrbeti za njih naravno po Bogu kopr-neča srca, in jih sama za Boga vzgajati in jih izročiti tudi takim vzgojiteljem. To je pr-

(Dalje na 4. strani.)

NOVA RAZKRITJA NA MARSU.

Živa bitja se nahajajo na pla-netu. — Na radijo so čuli glasove, ki menijo, da so od Marsa, kar pa pa-metni učenjaki zani-kujejo.

Sedaj ko je Mars najbliž-je zemlji, so astronomi čikaške univerze na Yerkes opa-zovališču, posvetili vso svojo pozornost iskanju tretje lune in študiranju o vlažnosti v zraku, ki se nahaja krog pla-neta, ki bi dala možnost za rast želišč in pogoj za življe-nje. Poleg tega si prizadeva-jo učenjaki priti v dotiko z Marsom potom radio. Posebno zelo občutljive aparate imajo pripravljene v ta na-men, da bi dobili če mogoče kak signal, ki bi ga poslali nam prebivalci Marsa. Iz Ka-nade in Anglije že poročajo, da so čuli neke nerazumljive glasove, za katere menijo, da prihajajo od prebivalcev Mar-sa. So pa tudi pametnejši u-čenjaki, ki se temu posmehu-jejo in pravijo, da so te trdi-ve smešne, ker ni še prave podlage za trditve, da je sploh Mars obljuden.

V soboto dne 23. t. m. je bil Mars najbližje zemlji in si-ker še bližje kakor je pa bil pred 120 leti, bo pa zopet pre-teklo 2007. let, da jim bo možno ga tako od blizu opa-zovati, kakor ga opazujejo sedaj. Profesor Edwin B. Frost od čikaške univerze pravi, da ni izključeno, da ne bi našli še 1 luno, ki kroži krog tega planeta. Do sedaj so pre-pričani, da krožijo krog Marsa dve luni, in sicer z ve-liko brzino — obkrožajo ga trikrat v enem dnevu. Ome-njeni profesor je rekel, da i-deja dobiti signal od Marsa, je ideja blaznega človeka. — Trditve, da se nahajajo kana-li na Marsu je pobita, pravi-jo, da kar so imeli za kanale se je izkazalo za rastlinstvo in kjer je rastlinstvo je tudi možnost za obstoj živih bitij. — Zadnja to zadevna poročila od raznih opazovališč po-ročajo, da so prepričani, da se nahaja na planetu voda. Tudi so opazili znamenja po-dobna blisku, katera dajejo u-čenjakom podlago trditvi, da pošiljajo prebivalci Marsa nam signale.

Telescop, s pomočjo kate-rega opazujejo Mars na Yer-keskes opazovališču, je naj-večji na svetu in meri 40 pal-cev v premirju.

Pomanjkanje pšenice.

Ostali svet bo primoran za vsakdanji kruh potrkati na ameriška vrata, še to je sen in zimo. Zdr. države so edine na svetu, ki so pridela-le več pšenice letos kakor pa lansko leto. Ameriški farmar-ji imajo letos 225,000,000 bu-šelnov pšenice za izvoz. Ker je cena pšenice zelo poskoči-la, bo to zelo podprlo stališče ameriškega farmarja.

RAZNE VESTI.

— New Orleans, La. — Devet oseb je našlo smrt in devet je bilo težko ranjenih ko je vsled nevihte, ki je div-jala v nedeljo po okolici, se porušila cerkev sv. Filipa v St. Patricks, La.

— Bivši guverner države Illinois in soproga naznanja-ta zaroko svoje tretje hčerke Miss Frances Orren, s John B. Drake, Jr., sinom lastnika Blackstone in Drake hotela v Chicago. Poroka bo spomla-di 1925. na domu bivšega gu-vernerja v Oregon, Ill.

— Lincoln, Neb. — Cela družina obstoječa iz šestih o-seb je bila na mestu mrtva, ko so z avtom dirjali 40 milj na uro, pri tem pa zadeli v vozeči Burlington vlak. Nesre-ča se je dogodila eno miljo zapadno od Sterling, Neb.

— Lancaster, N. H. — Ce-la družina, mati, oče in štir-je otroci so bili usmrteni, ko so na železniškemu križišču v Northumburg zadeli z av-tomobilom v osebni vlak Bos-ton in Maine.

— Chicago, Ill. — V Capit-ol poslopiju je padel opera-tor vspenjače Joseph Wartten v šaft iz trinajstega nadstro-pja. Bil je na mestu mrtve.

— Chicago, Ill. — V Cook okraju je bilo od januarja meseca do sedaj usmrtenih skozi avto že 406 oseb. Alko-hol je vpilnil luč življenja 143. in revolver pa 220.

— Elmira, N. Y. — C. M. Skorneš, šofer je vsled utrujenosti zaspal ko je vozil avtomobil, v katerem se je nahajala njegova gospodinja in njena hčerka stara 16 let. Avto brez kontrole se zakadi v brzjavni drog ob cesti in se preobrnil. Gospodinja je bila na mestu mrtva, hčerka je zadobila težke poškodbe šofer na laheke.

— New York. — Župan mesta New York, John F. Hy-lan, je podal izjavo, da ne prevzame kandidature za gu-vernerja, ampak, da bo pod-piral kandidata, progresivne-ga demokrata.

— La Grange, Ill. — Poli-cijski poročnik Campbell iz La Grange, Ill. je našel ob ce-sti blizu La Grange spečega človeka v avtomobilu. Ker se mu je zdelo sumljivo ga no-kljče na odgovor. Povedal je, da se piše Robert Holmes, star 28 let in da je za časa sve-tovne vojne dezertiral od vo-jakov in pozneje ušel iz Le-avenworth ječe ter da je avto v katerem ga je poročnik na-šel — ukraden. Oddan je bil nazaj v hišo pokore.

— New York. — V nede-ljo popoldne je treščilo neko letalo iz vsotine 1.500 čevljev južno od Hicksville, L. I., v katerem sta se poleg pilota nahajala še dva potnika. Vsi trije so bili na mestu mrtvi. Pilot je jemal potnike na le-talo za kratek polet proti pla-čilu \$5.00 za osebo.

— Pariz. — Princezinja Eugenia Galitzine, soproga ruskega princa Nicolas Galit-zine, je bila v Parizu obsoje-na na dvamesečno ječo in 200 frankov globe, ker je bila za sačena pri tatvini v neki trgo-vini. Princezinja je stara 60 let.

SIRITE "A. S. IN EDINOST"

POROČNIK LOCATELLI REŠEN.

Ponesrečeno letalo je dal uni-čiti. Rešila ga je ameri-kanska križarka "Rich-mond".

Na krovu križarke "Rich-mond" 25. t. m. — Križarka Richmond je rešila pogreša-nega italijanskega letalca po-ročnika Locatelli-ja in sprem-ljevalce v nedeljo večer ob 11:30. — 125 milj zahodno od Cape Farewell.

Locatelli in spremljevalci so nepoškodovani, pač pa sil-no utrujeni po naporu ki so ga mogli prestati.

Radi poškodbe motorja so bili primorani se spustiti v vodo, kjer so pluli sto milj, predno je prišla pomoč. Loca-telli, ko so ga rešili, je prosil, naj njegovo ponesrečeno le-talo uničijo, katero željo so mu spoznili. Med tem ko je bilo iskanje za pogrešanim i-talijanskim letalcem v pol-nem teku, so pa naši letalci ki krožijo krog sveta, se pri-pravili za nevaren polet, nam-reč 500 milj čez vodo do — Indiana Harbor, Labrador Zadni polet, ki so ga naši na-pravili je bil od Frederiksda-l do Ivigut, katera razdalja znaša 120 milj in so jo prele-teli v dveh urah in 19 minut.

Poročnik Locatelli je bil pogrešan že od četrtega jutro, ko je našim letalcem izginil iz pred oči v gosti megli, ko so se nahajali na poletu iz Reykjavik v smeri proti Fre-deriksda-l.

Iskanje za pogrešanim le-talcem je Rear-Admiral Tho-mas P. Magruder takoj od-redil, ko so naši letalci pri-stali v Frideriksda-l brez nje-ga in ko tudi od drugih strani kjer bi bil lahko pristal ni bi-lo nobenega poročila o nje-mu. Reševalne akcije so stori-le svojo dolžnost v polni me-ri in tako rešili pogumne le-talce iz mučnega položaja na modi.

Dawes proti Klanom.

V Augusta, Me., je ob nav-zočnosti 5,000 poslušalcev v Island parku, Dawes podpred-sedniški kandidat republikan-ske stranke, pritisnil na čelo klanov pečat — proti ameri-kanizmu.

Ne ozirajte se na prigovar-janje republikanskih voditel-jev države Maine, naj se ne poslužuje proti Klanom iste taktike boja kakor demokra-ti, je imenoval to tajno orga-nizacijo z imenom. Poleg drugega je tudi rekel: "Na-rod ni nikoli na bolj napačni poti, kakor kadar poveri vod-stvo tajnim organizacijam." Dalje je rekel, da se strinja s John W. Davisom, ko je re-kel, da za Klane ni prostora v nobeni politični kampanji. Nobena vlada ne bi mogla ob-stati, ki bi po načrtu Klanov hotela vzdrževati postavo v naši deželi.

— Za varstvo valeškega princa je v New Yorku dobro preskrbljeno. Za njegovo stražo so odbrani štirje "yan-kee-ji" — velikani, ki imajo nalogo paziti na njega kakor na otroka. Najlažji član te straže tehtja 205 lb., najtežji pa 230 lb. in vsak od njih me-ri čez 6 čevljev.

Iz Jugoslavije.

PODATKI O KORUPCIJI SE BODO OBJAVILI. — DR. PERIČ KOMISAR MESTNE OBČINE LJUBLJAN-SKE. — OBSODBA ORJUNAŠKEGA PRETEPAČA V LJUBLJANI. — V BELGRADU POMETAJO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Iz Belgrada poročajo: Ra-di odkritij o izplačevanju pod-por raznim listom iz dispozi-cijskega fonda je zavladalo veliko razburjenje med priza-detimi, ki se bojijo nadaljnih odkritij. Javnost pa se zgra-ža nad tako moralno pokvar-jenostjo in se z gnjevom od-vrača od listov, ki so za pla-čilo pisali neresnice o politi-čnih nasprotnikih. Splošna je zahteva, da se naj objavijo podatki, kar se bo tudi stori-lo v interesu javne morale, čim bodo vsi akti in podatki zbrani.

Dr. Perič komisar mestne ob-čine ljubljanske.

Dne 1. avgusta je prispela na veliko, župansko oblast br-zojavka g. notranjega mini-stra Petroviča z naročilom, da se odstavi vladni komisar dr. Krejči in imenuje na njegovo mesto bivši župan g. dr. Lju-devit Perič. Veliki župan Bal-tič je imel prijetno dolžnost, da je moral ukaz notranjega ministra izvršiti. Obvestil je telefonično in nato še s pisme-nim odlokom bivšega in novo-imenovanega komisarja z na-ročilom, da g. Krejči posle ta-koj izroči g. dr. Lj. Periču. Z isto naglico, s katero je dr. Baltič imenoval dr. Krejčija za vladnega komisarja, ga je te službe razrešil. — Tako morajo biti tepeni demokra-tski eksponenti z istim bičem, katerega so si sami spletli.

Obsodba orjunaškega prete-pača.

Orjunaški pretepač, je dne 1. avgusta sedel na zatočni klopi. Čvrst močan, kakor je bi si bil lahko služil kruh in svojo rodbino prehranil s poštenim delom. Toda lepo brez-delno življenje mu je bilo bolj všeč. V imenu "nacije," je ta človek pretepal mirne ljudi in jim grozil z revolver-jem. Mož je živel v trdni za-vesti, da ga štiti orjunaški zna-ček in Zrjavova "močna ro-ka." Zmagala je pravica. Mir-no ljubljansko prebivalstvo pa se bo globoko oddahnilo, ko bo zvedelo, da zopet lahko gre po svojih opravkih nemo-teno.

Po kratkem posvetovanju je razglasil predsednik sena-ta sodbo, glasom katere je bil obsojen orjunaški prete-pač Oblak radi hudodelstva javne sile, izsiljevanja in tat-vine in sicer obtežljivo z ozi-rom na njegovo precejšnje predkazni in pa olajševalno z ozirom na njegovo ubogo revno družino samo na 5 me-secev težke ječe, poostrene s samotno celico, zaklenjenem in postom po enkrat na me-sec.

V Belgradu pometajo.

Stalne večje podpore so do-bivali tudi nekateri slovenski listi, ki so se borili za režim korupcije in sile. O tem bo podrobno poročano ko bo pregledani vsi akti. Finančni minister je izdal za neki list velikanske svote. Ta denar je

prišel največ iz carinskega fonda, katerega so zlorablja-li v ta namen. Razen tega je prejšnji režim preganjal vse liste, ki niso klonili tilnika in so pošteno kritizirali škodli-vo delo. Minister Nasas Petro-vič je vse to vgotovil in tudi poroča, da je prejšnji režim dal vsem oblastvom navodi-la, da se morajo neki listi si-stematično zaplenjevati, da bi se jim tudi na ta način ma-terijalno škodovalo. Vse to je sedaj prenehalo in nova vlada nima nobenega strahu pred pošteno kritiko svojega delo-vanja in je zato vse reakcijo-narne predpise razveljavila — Kaj? Dobra metla je pri-šla v Belgrad.

Nesreča na kočevski progi. En železničar ubit.

Dne 1. avgusta krog 5. ure popoldne se je na progi Kočevje — Grosuplje med po-stajama Čušperk in Predole zgodila nesreča. Tovorni vlak, težko natovoren z lesom, ap-nom in drugimi tovari, je na silno strmem ovinku nad Rač-no skočil s tira in je šest va-gonov padlo kakih 8 metrov globoko po škarpi v jarek. Nevarni in strmi ovinek je pa-sirala lokomotiva brez nesre-če, takisto službeni voz, na katerem se je vozil vlakovod-ja Gorše. Ko pa so prišli tež-ki vagoni, se je pod silno te-žo ali udala ali slabo pritrje-na tračnica ali pa se je sne-lo kako kolo, vsled česar je 6 prvih vagonov zagrmelo v prepad, dočim so zadnji va-goni ostali k sreči na progi. Na četrtem vagonu se je na-hajal zavirač Repenšek, ki so ga njegovi rešeni tovariši s težavo potegnili iz razvalin. Repenšek je bil okrog 40 let star ter je bil vesten in pošten mož.

V tej težki nesreči je sre-ča le to, da ni cel vlak padel pod škarpo. V tem slučaju bi bilo najmanj kakih 6 do 8 mrtvih.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsake-ga dobitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:
Skupno s poštnino:
500 — Din \$ 6.70
1000 — Din \$ 13.05
2500 — Din \$ 32.50
5000 — Din \$ 64.50
10,000 — Din \$ 128.00

100 — Lir \$ 5.10
200 — Lir \$ 9.85
500 — Lir \$ 23.75
1000 — Lir \$ 46.25
Pri pošiljtvah nad 10,000 Din. i nad 2,000 Lir poseben popust.
Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakov- no, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na kažejo po cenah onega dne, ko m. sprejmemo denar.
DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAV- NO.
Vse pošiljate naslovite na—SLO-VENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
70-9th AVE, NEW YORK, CNY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3 1879"

V katoliško šolo!

Od kar izhaja naš list, povdarjamo od leta do leta; katoliški stariši pošiljajte svoje otroke v katoliško šolo!

Nekaterih se je ta naš opomin prijel, drugih zopet ne. So seveda tudi slučajni, v katerih naši ljudje pri najboljši volji ne morejo pošiljati svojih otrok v katoliške šole. To so nekatere naselbine, ki so majhne, oddaljene od farne katoliške šole po cele ure. Ti so nekako izvzeti, ker radi bi, pa radi okoliščin, v katerih žive jim onemogočuje to, kar bi radi storili, ako bi mogli.

Toda poleg teh so številni, ki imajo farno šolo takorekoč pred nosom — a svoje otroke pošiljajo v publično šolo. Mi nimamo proti publičnim šolam nič. Vso hvalo zasluži ameriško šolstvo. Dobro so, zakar so. Toda katoličani, katerim ni vera in cerkev samo to, da hodi v cerkev radi navade, ali morda drugih ljudi, ti so poklicani, da poskrbe za svojo deco, da dobe tudi dušno vzgojo in ne samo vzgojo za ta svet.

O veri pa tvoj otrok ne bo dobil izobrazbe v publični šoli. Tam ga bodo naučili brati, pisati, računati itd. Potrebno je to; toda katoliška šola uči prav tako tudi to in poleg tega ti vzgoji otroke tudi v katoliškem duhu, da ostanejo trdni katoličani.

Rojaki pomislite samo na to, da čemu vi žrtvujete po naselbinah tolike svote za cerkve in drugo, ako pa bo vaša mladina brez dobre katoliške šolske vzgoje obrnila hrbet temu, kar ste vi podpirali — ko vas ne bo? Župnije brez šol nimajo bodočnosti vsaj za Slovence ne. Mladina je naša bodočnost. Čez dobrih 15 — 20 let bodo po naših naselbinah že večinoma gospodarili ti, ki sedaj pohajajo še v šolo. In ti bodo prav takšni katoličani, kakoršne boste vi stariši vzgojili. Ako bodo obračali tem cerkvicam, katere ste Vi pozidali s tolikim trudom po vaših naselbinah hrbet — ne bo krivda njih, ampak vaša, ker ste jih tako vzgojili. In to bo prav gotovo povsod tam, kjer mladina ne nahaja v katoliške šole. Zato, kakor jih boste vzgojili — take boste imeli. Ako bodo vzgojeni brez katoliške šole, bodo tudi brez pravega katoliškega duha. To je sicer glavno vprašanje, zakaj so dolžni kat. stariši pošiljati svoje otroke v kat. šolo.

Je pa še nešteto drugih slučajev, ki zahtevajo od katoliških starišev malo več pomisleka pri tem, ko se tako malo zmenijo za pravo kat. vzgojo svojih otrok. Pogledati je treba samo po slovenskih naselbinah pa se najde številne civilne zakone naših mladih, zatem mešane zakone, koliko razporok je že bilo med temi, koliko nesrečnega življenja. Zakaj? — Vzgojeni niso bili. In kdo je kriv? — Stariši! Marsikatera slovenska mati pretaka svoje solze in se topi v veliki žalosti radi svojih otrok. Pa kdo je kriv? — Poglejte v njeno življenje — nihče drugi kot sama. Ko je bil čas, da bi dala otrokom dobro krščansko vzgojo, jih pošilja v katoliško šolo, tedaj je najbrže hitela zabavljati čez kat. šole in otroke pustila, da so vzrastli brez prave katoliške vzgoje. Posledice trpi. In kdo bo odgovoren za te duše, ako bodo zgubljene za Boga? Ali ne tisti, katerim jih je Bog izročil? Zato katoliški Slovenci, pomislite malo na to. Vaše otroke pa v katoliško šolo. Dajte jim vzgojo, kakršno so Vam dali vaši slovenski stariši. Bodite katoličani tudi v tem oziru!

Povdarjamo na ves glas: Slovenci! Šolsko leto je zopet tukaj. Vi ste poklicani, da ohranite svojo mladino katoliško — zato v katoliško šolo z vašimi otroci!

James Oliver Curwood:

KAZAN. VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Petnajst milij! In oče ji je bil dejal, da bo lahko prepotovala to razdaljo. Toda Peter brez dvoma ni računal na ta strašni ostri mrz in na rezki veter, ki bi prestrašil najpogumnejšega.

Gozd je bil sedaj daleč za njo. Zginil je bil v poltemni siv megle. Na vse strani se je raztezal samo neusmiljeni Barren, po katerem se je vila zmrzla reka. Če bi bilo vsaj nekaj dreves v tej žalostni pokrajini, bi Jeanni ne bil tako upadel pogum. Toda nič. Prav nič. Nikjer se ni mogel vstati pogled v tej sv. poltemi, ki je bila enolična in grozna.

Mlada žena je korakala naprej in neprestano gledala na tla, skušajoč odkriti zračne votline, pred katerimi ji je bil svaril Peter Radisson in v katerih bi mogla nenadoma izginiti. Toda slednjič je opazila, da je vse postalo enako na snegu in na ledu za njene oči, ki jih je bil oslabil mrz.

Vedno bolj so jo pekle. Nato se je reka razširila v neko vrsto jezera in tu je veter bril s tako silo, da se je Jeanne vsak trenutek spodtikala in že par palcev snega je bila za njo neprekoračljiva zapreka.

Eveleth, Minn.

Naš mestni sodnik je bil zadnji teden zelo zaposlen. Pa to njemu nič ni škodovalo, saj pravi, da če nima dela mu je dolg čas. Obsodil je najprej Mr. Lester Peruna na \$12.00, ker je hotel z avto prehitro priti na Leonidas Location. Spominja se sedaj pregovora, da prevelika naglica nikjer ni dobra. Druga žrtev sodnika je bila Frank Draškovič. Kri je zadnjemu preveč zavrela, ko je bival v hiši F. B. Nedemoviča. Hotel si jo je ohladiti s tem, da se je pograbil z Marco Draškovičem. Radi prevroče krvi ga je postavil sodnik pod mirovni bond od \$300.00, ako bi mu pa to ne bilo posebno po volji, si pa lahko gre hladit prevročo kri v zapor za eno leto.

— Nekemu Martin Škofe se je tudi preveč mudilo na neki kraj, zato je pognal svoj avtomobil in prekoračil mejo hitrosti. Že poprej je bil imenovan kaznovan, ker je vozil avto z rožicami v glavi. Usmiljeni sodnik mu je prijazno svetoval, da naj proda svoj avto, ako pa ne, ga pa ne sme rabiti za 90 dni, če bi imel še tako veliko željo po njem. Tudi v žep je moral poseči in plačati \$50.00.

— Mike O'Reilly ni nič kaj maral delati, zato mu je pa sodnik radi postopanja dal priliko, da bo delal 20 dni na work-farmu. Dick Whalen-a je pa sodnik zaradi postopanja kratko malo izpodil iz mesta.

— Tukajšna Mrs. Mary Stefanc se je spozabila in je med nekim prepričkom pognala koske na porch sosedu Cathi Serčan, je zadela zadnjo, ki je sedela na porču in jo poskodovala. Za to nepremišljeno dejanje je morala Mrs. Stefanc seči v žep in plačati \$25.00 kazni v roke sodnika. Previdnost naj prevlada vsa naša dejanja, potem pa ne bo žep toliko trpel.

— Zakon sta si resno obljubila John Tomec, ki je bival poprej na McKinley, a stanuje sedaj na Evelethu in Nežika Mušič, hčerka tukajšnega znanejšega trgovca Marco Mušič. Kedaj se bosta podala pred oltar, še ni določeno.

— Morris Greenberg, Rade Poznanovič in J. Carroll so se povrnili iz St. Paula, kjer so si ogledali nove Fordove prostore in jih zelo hvalijo. Tudi nekaj Evelethčanov je kupilo lote tam. Njihova cena baje vedno raste.

— Rojak Marco Johovič je tudi prišel v roke hudega sodnika. Pozabil je, ko je bil v office Mr. Trošta, da se ne sme tam surovo obnašati. Zato pozabljenost je moral plačati \$75.50 in je postavljen pod mirovni bond.

— Tukajšni florist P. A.

Janič se je preselil v nove prostore na Grant Ave. in obeta, da bo prav rad vsakega s cveticami obsul, ako mu bo plačal za to.

— Tukajšni rojak Maks Volčanšek se je zopet podal v Wisconsin k starišem svoje žene, kjer se nahaja tudi njegova družina. Povrnili se bo čez kakih 10 dni zopet z družino na Eveleth. Mr. Volčanšek je prodajalec posestev in javni notar. Pred kratkim je bil izvoljen tudi za predsednika odbora za popraviljanje cerkve in župnijskih poslopij. Popraviljalno delo se pridno nadaljuje in obeta biti končano čez neki mesec.

— Vreme imamo sedaj nekoliko bolj stanovito, to se pravi, da nimamo vsako uro deža, ampak vsak drugi dan. Dnevi so začeli biti bolj topli, noči so pa zmiraj mrzle in kličejo po gorkoti. G. urednik ako vam je po noči rado vroče, pridite sem, Vam garantiram, da Vam ne bo nobeno noč prevroče.

Naj bo za danes dosti, bom še prišel pozneje.

Poročevalec.

Joliet, Ill.

— Za slavnost, ki se bo vršila na Labor Day v Lemont, Ill. vlada tudi tukaj veliko zanimanje. Veliko se jih je že prijavilo, da bodo šli na slavnost, kjer se bo blagoslovilo vogelni kamen cerkvice Marije Pomagaj, ki jo bodo postavili slovenski oo. Franciškan, kjer bodo postavili tudi kolegij sv. Franciška, kjer se bodo vzgajali bodoči slovenski in slovaški duhovniki. Mi se zavedamo, da je tak učni zavod za slovenske katoliške naseljence v Ameriki neobhodno potreben in zato bomo tudi začeto stvar po slovenskih oo. Franciskanih, ki se toliko mučijo za Slovence v Ameriki podpirali po vseh svojih močeh. Zato kdor le more naj se te slavnosti iz naše naselbine gotovo udeleži. To je naša katoliška in narodna dolžnost!

— Mr. Jos. Zalar, gl. tajnik K. S. K. J. se je te dni podal proti vzhodu v Forest City, Pa. kjer se je v nedeljo vršil veliki slovenski katoliški shod. Mr. Zalar je bil na tem shodu eden izmed glavnih govornikov. Obiskal bo še nekaj drugih naselbine na vzhodu, nakar se bo vrnil skozi Cleveland proti domu.

— Stariši pazite na svoje male otroke. Te dni se je zopet pripetilo v mestu Joliet več avtomobilskih nesreč in ponajveč je povoženih otrok, na katere stariši ne pazijo in jih pustijo same hoditi po cestah in križiščih, kjer švigajo semtertje hitro vozeči avtomobili. Zato stariši imejte svoje oči obrnjene na svoje otroke. S tem si prihranite žalost, otroku bolečine, nepotrebne stroške in otroku zdravje in čestokrat življenje.

— Vse del se je bil ustavil. Vse del se je na svoj zadek in jo gledal. Ona pa je ležala nepremično na saneh. Kazan je čakal, da se zgane in prične govoriti. Ker se še vedno ni premaknila, je stopil k njej in jo duhal. A zaman.

Nenadoma pa je dvignil glavo in začel duhati proti vetru. Veter mu je nekaj priušal. Spet je začel suvati Jeanno s svojim gobcem, kot bi ji hotel nekaj naznaniti. Žalostno je zacvilil in začel glasno tuliti.

Neznana stvar pa, ki jo je prinašal veter, je postala bolj razločna in Kazan je začel junaško vleči za komat in vlekel tudi Jeanne seboj.

Teža, ki jo je sedaj vlekel, je zahtevala od njegovih mišic nenavaden napor in sani,

lost, otroku bolečine, nepotrebne stroške in otroku zdravje in čestokrat življenje. — V znano trgovino Jakob Pančaka na 811. N. Eastern ave, so v četrtek večer poskušali vlomiti nočni tatovi. Skoro bi bili dosegli svoj namen, ko je nekdo pri sosedovih našel luč in to je roparje ostrašilo, da so zbežali. Tudi policija je bila nato obveščena, ki pa ni našla nikaškega sledu.

Poročevalec.

La Salle, Ill.

Kakor nesreča nikdar ne počiva, tako se tudi v naši naselbini večkrat oglasi in povzroči sedaj temu, sedaj onemu kako neprijetnost, ali žalost. Tako je zadela zadnji mesec 18-letnega Ignaca Horvata sina družine Mr. Frank Horvata na farmah nad La Sallem. Šla sta on in njegov tvariš v gozd, šla sta na neko drevo, kjer se je zlomila velja in imenovani fant je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Odpejli so ga v bolnišnico, kjer se je nahajal nad mesec dni. Sedaj se nahaja doma in se še ne more opirati na nogo. Želimo mu naihitrjšega okrevanja!

Te dni je nekaj obolela znana Mrs. Jože Lušina na farmah. Vendar upati je, da bo bolezen vspešno prestala in da bo kmalu zdrava, kar ji vsi želimo!

To leto imamo zelo čudno vreme. Dež pada vedno in voda zelo nagaja zlasti po illinojski dolini ob reki Illinois, ker ne more rasti radi prevelike moče. Pa tudi po drugih krajih se ne da spraviti pridelke, ker je vedno mokro. To leto ne bo nič prida za farmarje.

Pozdrav vsem čitateljem in naročnikom tega lista!

Poročevalec.

Panameriška železnica.

Železniški odsek Panameriške unije se je sestavil v Washingtonu, da sklepa o železnici, ki naj bi vezala New York in Buenos Aires. Načrt take prekoameriške železnice obstoja že dolgo. Gibanje podpira tudi ameriška vlada in je računati, da bo projekt kmalu izvršen, čim stopi na čelo ideje odločen mož. Sedaj že razpravljajo, kod naj nova železnica teče. Dosedle so določili, naj gre železnica skozi Mehiko in srednje-ameriške republike, potem pa preko zapadnih visokih planjav Južne Amerike proti jugu Peruja. Nato naj se železnica nadaljuje skozi Bolivijo in Argentino. Nekateri so za to, da se gradi v Južni Ameriki železnica bolj proti vzhodu, da ne bi delalo pogorje And tolikih težav.

POPRAVEK.

Včeraj se nam je vrnila neljuba pomota v tedenskemu koledarju, namreč Labor day, bo v ponedeljek 1. septembra in ne, kakor je pomotoma bilo navedeno, v torek 2. sept.

Uredništvo.

ki so škripale v snegu, so se le počasi premikale naprej. Vsak čas se je moral ustaviti in loviti sapo. In vsakokrat je vlekel z drhtečimi nozdri zrak vase. Obrnil se je proti Jeanni in cvilil poleg nje, da jo zbudi.

Padel je v mehki sneg in le palec za palcem je spravljal sani naprej. Nato je spet našel prosti led in vlekel s tem večjo vmo, čim bolj se mu je bližal skrivnostni duh, ki mu ga je prinašal veter.

Naenkrat je prišel do druge reke, dotoka prve, ki je bila tudi zamrzla v tem letnem času. Če ne bi bila Jeanne brez zavesti, bi bila v tej smeri vodila volčjega psa. Toda Kazanu je služil vonj za vodnika.

Deset minut pozneje je začel veselo lajati in odgovarjalo mu je pol ducata psov, upreženih v sani. Ob bregu reke je stala tu lesena kočica v

Od materializma ne odva-ja človeštvo noben drug nauk, kakor edino Krščanstvo s svojimi zlatimi apologetičnimi nauki na človeški čut usmiljenja. Nauk vašega materialističnega socializma ne odvaža. Nauk enakosti in vaš nauk o razdeljevanju ga najmanj od tega odvaža. Zakaj ne? Zato ne, ker ne vpliva na čut človekovega usmiljenja, niti ne vpliva na človekovo voljo. Človek ostane velik lakomež tudi če ga dvakrat krstite z imenom vašega socializma. To pa zato, ker Vaš socializem nima tistih višjih nadsvetnih ciljev. Kakor jih ima krščanski socializem, ki vodi človeka tudi v posmrtno življenje, kjer bo moral vsakdo, kakor hitro bo prestopil njegov prag dati račun Večnemu sodniku nad svojega delovanja. To zemeljskega človeka krščansko moralizira, mu vcepi v čut usmiljenja neko nadčloveško in nadsvetno moralno disciplino.

— Dokler pa človek ne čuti odgovornosti za svoje delo nekemu višjemu bitju, tako dolgo je človek brezbrizen in na kakšno pravo traino in iskreno kooperativo s takim človekom niti za misliti ni.

Vi pri Prosveti ne boste dali temu prav, ker ste ateisti in. Stvarniha ne priznavate. Priznati pa morate, da socializem je nemogoč, dokler bi zemeljski človek nautihnjem z materialističnim duhom, kakor je sedaj. Torej bi taka delitev, kakor ste jo namignili v vašem članku ne imela nobenega vspeha. V takem oziru bi morala imeti vsa človeška družba enega velikanskega varuha — paznika, ali pa če bi država to izvrševala, da bi vedno jemala tistim, ki imajo in ki pridobivajo, da bi dajala nazaj onim, ki bi izgubljali in nepridobivali. Kaj bi pa s tem dosegli? Kako dolgo bi se mučili oni, ki bi samo pridobivali za tiste, ki bi izgubljali in zapravljali?

Pa boste rekli fant ti nas ne razumeš! Dobro pa vzemimo, da razdelite delo na vse člane človeške družbe, daj vsem enaki zaslužek, kako dolgo bo šlo to? Pa tudi dela niso enaka, so lahka in težka. Enakost pa tudi ni, če eden dela težko drugi pa lahko. Tudi tu bo zabavljanje.

Torej tista zahteva po enakosti ne obeta nič dobrega. In lahko se borite v tem vašem materialističnem socialističnem duhu kolikor časa hočete, lahko vse vlade dobite v roke, toda končnega cilja — ki mu je ime vspeh tega ne boste dosegli. Kajti človek je slabši s svojo naravo, je rojen zabavljaj — že ko zagleda luč sveta kriči in s tem zabavlja — zabavlja celo življenje in v svojem zabavljanju zatisne svoje trudne oči. Vsi smo taki brez razlike, če ne zabavljamo zdravi nismo. Taki so bogatini in reveži.

(Dalje prihodnjič.)

mali dolinici, nad katero se je dvigal smrekov gozd in iz njene strehe se je dvigal dim. Vonj tega dima je bil prišel do Kazana.

Breg se je strmo dvigal do kočice. Kazan je zbral vse svoje moči in povlekel sani do vrat. Nato se je vsedel poleg onesvesčene Jeanne, dvignil nos proti temnemu nebu in zatulil.

Skoraj v istem trenutku so se vrata odprla in mož je stopil iz kočice.

S svojimi očmi, ki so bile rdeče od mraza in vetra, je Kazan videl, kako je mož začuden vzkliknil in se nagnil čez Jeanne in sani. Obenem je začel iz kupa kožuškovine jokajoči in napol zadušeni glas deteta.

(Dalje sledi.)

Socialna Razmotrivanja

Dr. A. Gosar:
SOVRAŠTVO KRŠČANSKEGA SOCIALIZMA.
(Dalje.)

Res "ljubezen ne analizira — kot pravi dr. Ujčič etičnih zakonov z advokatsko fineso, temveč se pusti gnati od svetega idealizma. Caritas urget nos (ljubezen nas sili), da živimo tudi zmerno s tem namenom, da bi mogli koristiti drugim . . . itd." Vse to je silno lepo in želeli je, da bi se v resnici tako go-dilo. Toda, kaj če te ljubezni ni? Kaj če zamenjamo isčemo mostu, o katerem govori dr. Ujčič? Ali je res, da nam po-tem, ko trdi isti avtor, ne bo koristila niti najboljša zakonodaja?

Gotovo, koristila nam ne bo toliko, kot bi nam mogla in, prav za prav morala, ali da bi bila popolnoma brez pome-na in brez vspeha, to pa se vendar ne da trditi. Če bi bi-lo temu v resnici tako, potem bi sploh nobena zakonodaja ne imela smisla. Krščanski so-cializem in njegove reforme i-majo namen omogočiti, da se popravi vsaj največja in naj-bolj očitna socialna krivica. To pa je brez dvoma izved-ljivo in dosegljivo.

S socialnimi reformami se torej pomen krščanske dobro-delnosti niti najmanj ne zmanjšuje in ne podcenjuje. Zahteva po socialnih refor-mah, sploh ves socializem, ni, kot že ponovno povdarjamo, nič drugega kot izraz in do-kaz, da živi v ljudeh pre-malo, mnogo premalo tiste živo-tvorne krščanske ljubezni do bližnjega, ki bi mogla z do-brodelnostjo zaceliti tudi naj-bolj skrite socialne rane.

Zakaj pa ne olajšajo ljud-

je, ki imajo vsega v izobilju, neznosne bede, v katerih živo-jso tisoči in tisoči revežev? Pomanjkanje, ki ga trpi v da-našnjih dneh velik odstotek našega ljudstva, je gotovo ta-ko kričeče, tako vpijoče po pomoči, da bi moralo omehča-ti blaga srca, če bi jih v vr-stah premožnih ljudi res še kaj bilo. Dobijo se sicer tudi danes še dobri ljudje, ki sto-rijo vse, kar je v njihovi mo-či, toda v primeri z resnično potrebo je vsa naša dobrodel-nost majhna, skoraj bi rekli, neznatna. In tega ni kriv so-cializem, prav gotovo ne. Ti-sti, ki bi res lahko pomagali trpečim v njihovi revščini, i-socialisti, ne ene, ne druge vrste, Pomanjkanja dobrodel-nosti tudi ni kriv socialistič-ni duh, kriva pa je kapitali-stična sebičnost.

Očitanje, da je socializem morilec vselej požrtvovalne dobrodelnosti se sliši kakor ironično norčevanje. Ali ne ve danes vendar že vsak človek, da je socializem otrok in po-sledica kapitalizma, ne pa na-robe! Zato nikakor ni prav podtikati njemu krivdo, da se beda med ljudmi množi in ra-ste, da pojema krščanska do-brodelnost. Dokler niste tega očitka naslovili na kapitali-zem, toliko časa ga ne smete naslavljalati na socializem, ni-ti na materialistični ne. Soci-alisti še niso nikdar nobene-mu bogatino zabranili, da bi svoje imetje po priporočilu našega Učenika prodal in raz-delil med reveže. Pač pa bi mu kapitalistična družba, če bi hotel kaj takega storiti, kaj kmalu postavila varuha, brez katerega ne bi mogel nič več razpolagati s svojim i-metjem.

Pridigovati krščansko lju-bezen, usmiljenje in dobrosrčnost siromaku ni nobena u-metnost. Je to sicer prav in potrebno, prav tako potreb-no, kakor da se pridiguje ka-pitalistu, toda če siromak da, tudi vse kar ima, je s tem za zboljšanje družabnih raz-mer silno malo storjenega.

Težje je sicer, ali mnogo več smisla ima, pridigovanje usmiljenja in dobrosrčnosti tam, kjer se brezmejno kopi-či povečini krivično pridob-ljeno bogastvo, s katerim bi se v resnici dalo pomagati vsaj največjim siromakom. Toda naj bo to težko kakor hoče, dokler ne boste tam močno povzdignili svojega glasu, dokler ne boste tam tako močno in glasno potrka-li na sleherni srce, da ga bo morala vest grizti in peči, če ne bo storilo svoje dolžnosti, toliko časa ne prihajajte in ne očitajte socializmu, zlasti ne tistemu, ki se trudi hodi-ti po poti krščanstva, da je morilec krščanske dobrodel-nosti, da je nerodna ovira boljših časov!

Da, naš čas potrebuje kr-ščanske dobrodelnosti, potre-buje jo morda bolj kot kdaj poprej. Krščanski socializem tudi vidi v njej najslajši lek za lajšanje bede. Ali čakati na to, da bodo s svojo dobro-delnostjo ozdravili bolečine, ki tarejo našo družbo, tisti ki se danes za krščanstvo in njegove zapovedi ne zmenijo, je kasno in brezupno. To tem-bolj, ker najdejo vedno zago-vornike v tistih, ki vidijo vir vsega zla v socializmu. Zato pa mora krščanski socializem korakati dosledno naprej svo-jo pot, da pomore do veljave vsaj krščanski pravičnosti.

PREOBRAZOVALEC SVETA.

Gazolin je v teku tridesetih let preobrazil ves svet. 4. ju-lija 1894. je stekel prvi mo-torni voz na svet. Danes se moramo mi, Amerikanci, u-mikati in izogibati 14,500,000 avtomobilom, ki porabijo ne-kaj nad 5.500 milijonov ga-zolinov gazolina, pri čemur ni-so všteti motorni čolni, motor-cikli, itd. Pred 30 leti je bilo Trinerjevo zdravilno grenko vino poznano samo malemu številu odjemalcev. Danes ve-do čitatelji vseh glavnih ča-sopisov, tiskanih v 22 jezikih v Združenih državah in v Ka-nadi, da je Trinerjevo zdra-vilno grenko vino prvak med vsemi žilodolnimi tonikami. Ni boljšega zdravila proti slabemu teku, slabi prebavi, plinom v črelih, glavobolom, nemirnemu spancu in sličnim žilodolnim neredom. V sluč-ju zvinjenj, oteklin ali utruje-nih nog rabite Trinerjev lini-ment, in čudili se boste nje-govim učinkom! Komarji in muhe so ravno kar postali nervozni — umorite jih s Trinerjevim Fli-Gasom! Če vam vaš lekarnar ali trgovec ne more postreči, pišite na Joseph Triner Company, Chi-cago, Ill.

IGRE

ki se dobe v zalogi knjigarne Edinost 1849 W. 22nd St.
CHICAGO, ILL.

Afričanka, opera v 5. dejanjih . . . \$.35
Andrej Hofer, Ljud-ska igra v 5. dejanjih50
Azazel. Zaloigra v 4. dejanjih50
Beneški trgovec. Igro-kaz v 5. dejanjih50
Burke in šaljivi prizo-ri75
Carostelec, Romanti-čna opera20
Čudežne gosli, pripo-vedka s petjem v 3. de-ja-njih25
Dilettantski oder. Po-uk in navodilo igralcem .45
Divji lovec, narodni i-grokaz s petjem v 4. de-ja-njih35
Donna Diona, veselo-igra v 3. dejanjih45
Edda, Drama v 4. de-ja-njih15
Gospa z Morja. Igra v 5. dejanjih75
Gorenjski slavček. Ko-mična opera v 3. de-ja-njih20
Goslarica naše ljube Gospe. Igra v 4. de-ja-njih za ženske vloge .25
Gringoire. Igrokaz v 1. dejanju10
Janko in Metka. Baj-na igra v 3. slikah . . .20
Jenufa. Opera iz mo-ravsko kmečkega živ-ljenja20
Kralj Lear. Zaloigra v 5. dejanjih1.00
Kriveprsežnik. Na-rodna igra s petjem .75
Ljubosumnost. Veseli-igra v 1. dejanju50
Lornjon. Igra - de-ja-nju10
Lovski Tat. Ljudska igra v 5. dejanjih . . .75
Lepa Maska. Pouk o maskiranju25
Marija Stuart, trage-dija v petih dejanjih . .75
Modra ptica. Čarob-na pravljica v 4. de-ja-njih50
Mogočni prstan. Na-rodna pravljica v 4. de-ja-njih50
Marta. Opera15
Martin Krpan. Dram-ska pripovedka v 5. de-ja-njih50
Mati, dramska slika v 3. dejanjih75
Mati sv. Veselja Skriv-nost vstajenja v 5. sli-kah50
Mefistofeles. Opera v 4. dejanjih s prologom in epilogom20
Miklova Zala v 5. de-ja-njih60
Na smrt obsojeni. Me-šane vloge v 3. de-ja-njih .45
Na krivih potih. Igra v 5. dejanjih20
Navaden človek. Šala v 3. dejanjih35
Nižava. — Muzikalna drama s predigro . . .20
Nedeljske ure na Dru-štvenih odrih, 4 kratke igre za ženske vloge: Nevesta z Libana, Ženin z Nazareta. Seljski angelj, in Dve

prerokinji50
K Mamici, igra za o-troke05
Okrutna šala. Šaljiva igra v 4. dejanjih . . .75
Ob vojski, Krek igro-kaz v 4. slikah30
Oporoka Lukovskega Grajščaka. Veseloigra v 1. dejanju40
Orliči in drugi tiči, igra za dečke10
Peterčkove posledne sanje. Božična povest v 4. dejanjih50
Perzijski šal. Šaloigra v 1. dejanju15
Po dvanajstih letih. Ljudska igra v 4. de-ja-njih45
Potopljeni zvon. Dra-matska bajka v 5. de-ja-njih75
Povodni mož. Igra za mladino v 3. de-ja-njih in Božična pravljica v 3. slikah35
Precijoza. Igrokaz v 4. dejanjih15
Poljub. Opera v 2. de-ja-njih20
Prodana nevesta. Ko-mična opera20
Ploha. Vesela vaška igra v 3. dejanjih . . .35
Proslava Cirila in Me-toda. Deklamacije in prizori50
Puščavnikov zvonček. Komična opera v 3. de-ja-njih25
Razvalina življenja. Zaloigra v 3. de-ja-njih50
Slovenski oder. 1. zv. Pri kapelici in Čarovni-ca. Igre za mešane vlo-ge50
Slovenski oder. III. zv. V boju za poklic, moš-ke vloge. — Palčki, me-šane vloge50
Seviljski brivec. Komi-čna opera20
Sen kresne noči, Sha-kespeare v 4. dejanjih .75
Sfinga. Drama v 4. de-ja-njih50
Sin. Drama v 4. de-ja-njih75
Testament. Ljudska drama v 4. dejanjih . .60
Tajnost. Komična o-pera20
Tekma. Drama v 3. de-ja-njih50
Tihotapec, ljudska i-gra v 5. dejanjih . . .60
Umetnost in narava veseloigra v 4. dejanjih .50
Užitkarji. Kmečka ža-loigra v 3. dejanjih . . .20
Ujetniki carevne. Ve-seloigra v 2. dejanjih . .15
Veseloigre in šaljivi prizori50
Vrag in Katra. Ope-ra v 3. dejanjih20
Zbirka ljudskih iger: 2. snopič: Vedeževalka, Kmet-Herod, Župan sar-damski, samo moške vlo-ge. Jeza nad petelinom in kes, Ženske vloge . .30
3. Snopič: Mlini pod zemljo — Sanje, samo moške vloge. — Sv. Ne-ža, samo ženske vloge . .30
7. in 8. snopič. Sino-vo maščevanje ali Spo-štuj očeta — Za letovi-šče — Občinski tepček, samo moške vloge. Dve materi, Nežka z Bleda, Najdena hči, samo žen-ske vloge60
9. snopič. Na Betle-hemskih poljanah, — Kazen ne izostane, — Očetova kletev, samo moške vloge. Čašica ka-ve, samo ženske vloge .30
10. snopič Fernando, strah Avstrije, ali Iz-preobrnenje roparja, Rdeči nosovi, — Zdj-gre sem, zdaj pa tja, — Poštna skrivnost ali za-čarano pismo, samo moške vloge. Strahovi, sa-mo ženske vloge30
11. Snopič. Večna mladost in večna lepo-ta — Ženske vloge. Re-poštev duh v krkono-ških gorah, ali vsega je enkrat konec — Prepri-

ljiva soseda ali boljše je kratka sprava kot dolga pravda. Samo moške vloge30
12. Snopič. Izgubljeni sin — V ječi — Pastir-ci in kralji, samo moške vloge. Ljudmila — Plan-šarica — ženske vloge . .30
13. Snopič. Vestalka — Smrt Marije Device — Marijin otrok, samo ženske vloge30
14. Snopič. Junaška deklica — samo ženske vloge. — Sv. Boštjan, samo moške vloge. — Materin blagoslov, samo ženske vloge30
15. Snopič. Fabiola in Neža, za ženske vloge .15
Turki pred Dunajem, sa-mo moške vloge30
16. Snopič. Mojstra Križnika božični večer, za moške vloge. — Svo-jeglavna Minka, ženske vloge30
17. Snopič. Dimež strah kranjske dežele, moške vloge. — Oh, ta Polona — Prisiljen stan je zaničevan, ženske vloge30
18. in 19. Snopič. Pi-javka — Skriven zaklad moške vloge. — Dekla-božja — ženske vloge. Rešitelj, moške vloge. Junaške Blejke, ženske vloge. Kmet in avtomat, moške vloge60
20. Snopič. Sveti Just, moške vloge. — Ljube-zen Marijinega otroka, samo ženske vloge . . .30
Županova Micka, ko-medija v 2. dejanjih, in Veseli dan, komedija v 5. dejanjih60

Opomba: Vse igre, nri ka-terih ni posebej označeno, so pisane za mešane vloge. — Pri cenah je poština že všte-ta. Naročilu je vedno pridja-ti potrebno svoto.

DELO DOBIJO

izučeni delavci za izdelova-nje papirnatih zavojev in že-leznih svetilk. Delo stalno. Pridite pripravljeni za delo.

EAGLE WABASH CORP.
850 So. Canal Street.
CHICAGO, ILL.

KJE SE NAHAJA Mihael Oštir iz Mrzlava vasi, fara Čatež ob Savi. Bil je pred 20 leti v La Salle, Ill. in od tam je odšel v Omaha. Kdor rojakov ve za njegov naslov ga prosim, da mi ga naznani, zakar se mu že naprej zahva-ljujem. Ako bo pa sam čital ta oglas, pa vem, da se mi sam javi. — Matt Baškovec, 2228 — So. Wood Street, Chicago, Ill.

(8—26—27.)

40 AKROV FARMA

je naprodaj v Willard, Wis. blizu sirsarne in slovenske cerkve. Natančnejše podrobnosti in pojasnila dobite osebno ali pa pismeno od lastnika:

LOUIS LAUSHA,
1928 J West 22nd St.
CHICAGO, ILL.

(8—26. 27—28.)

DR. CARL C. GIBSON,

naslednik

DR. J. B. PUSCH-A

ZDDRÁVNÍK.

Služba noč in dan.

Phone: Canal 5426.

2209 W. 22nd St. blizu Leavitt

ceste.

Uradne ure: 9.—11. dopoldne

1.—5. in 7.—9. zvečer.

Ob nedeljah 9.—12. Po na-ročilu pride na dom.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam na

nakup raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ

IA. KLJUČAVNIC IN

STEKLA.

Na boljša delo, najnižje cene.

Prevrzani barvani hiš zunan

a notraj. — Vredn. —

Vsi Slovenci se uljudno vabijo na slavnost Blagoslovitve ogelnega kamna

za

NOVO CERKEV IN KOLEGIJ SV. FRANČIŠKA
pri Mariji Pomagaj v Lemontu, Ill.

Na "Labor day" 1. septembra 1924

VSPORED SLAVNOSTI:

Dopoldne ob 11. (Chicaški čas): Sveta maša na prostem pri Blejškem jezeru.

Popoldne ob 3. (Chicaški čas): Blagoslovitev in polaganje ogelnega kamna.

ROJAKI! To bo veliki dan za vse ameriške katoliške Slovence, kajti ta dan pomenja velik napredek za nas vse, na katerega smo lahko vsi ponosni. Zato vas vse vabimo, da se gotovo udeležite te slavnosti kolikor mogoče v velikem številu. Pridite in pokažite se pred ameriško javnostjo, da nas bodo poznali in spoštovali, kajti spoštovanja je vreden samo, kdor sam sebe spoštuje.

Za prigrizek bo na farmi dobro poskrbljeno, kakor za one, ki bodo prišli dopoldne k sv. maši, kakor za one, ki bodo prišli popoldne.

V slučaju dežja se slavnost preloži na prihodnjo nede-ljo 7. septembra, ravno ob istem času.

Glede "Special Cars" iz Jolietu in Chicago nazna-njamo:

Cena je ista iz Jolietu in Chicago 60c. tja in nazaj. Otroci manj kot 10 let stari plačajo polovico.

Posebne kare bomo imeli, ako se do sobote zvečer 30. avgusta priglasi dovolj udeležencev.

Vsak udeleženec si mora kupiti tiket takrat, ko se priglasi.

V Chicago se dobivajo v župnišču in v uredništvu "Edinosti."

V Jolietu se dobivajo pri John Živitz, 1403 N. Center St. — Telephone 2133 R. Louis Šega, 311 Ruby St. Paul G. Laurich, 512 N. Broadway.

Iz Jolietu se bo skušalo urediti tudi avtomobilske "Bus-e." Kdor bi se raje vozil s "Busom", naj to pove, ko se priglasi, da bo zgoraj imenovani odbor lahko poskrbel o pravem času. Zato se vsi kolikor mogoče kmalu priglasi-te.

Iz Chicago bodo vozili tudi "Truki." Kdor bi se raje vozil s Trukom naj enako pove pri priglasi-tvi.

Odbor v Chicagi za prevoz je: Mr. John Jerich, Mr. M. Železnikar in Mr. A. Zakrajšek.

RAZPRODAJA!

RAZPRODAJA!

Pozor Forestcitčani!

Ako hočete Forestcitčani prihraniti denar pri nakupovanju železnine in raznega kuhinjskega pohištva, pridite na veliko razprodajo, ki se je pri-čela

Dne 25. AVGUSTA IN BO TRAJALA CELI TEDEN.

Vse blago po izvanrednih cenah. Pridite v na-šo trgovino in ogledajte si blago, ki je prvovrstno in ga dobite sedaj za ceno, ki bo Vam mnogo prihra-nila.

Priporočamo se za obilen obisk.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino

527 — Main Str.

Forest City, Pa.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Gregor je ostro opazoval vse, kar se je godilo v samostanu. Videl je, kako skrivnostno se pogovarjajo menihi, kako se ozirajo proti stolpu, in slutil je, da se sučejo stvari neugodno zanj. To slutnjo je potrdil prihod Vitovca in njegovih tovarišev. Tudi on je radoveden gledal s tovariši glasovitega junaka, in rdelo so mu lica, ko se je domislil svoje neznanosti. Jernej je pravil zopet enkrat, kod vse se je bojeval s Celjani; Miha in Janez pa sta bila iznenadena; Miha si je bil mislil Vitovca mnogo višjega, Janezu je bil pa premalo širok. Gregor pa je meril sobo po dolgem in širokem in preudarjal, kaj bi bilo storiti, če se jim ukaže ostaviti samostan, in kaj, če jih napade vojaštvo. Razum mu je pravil, da je vsak upor nesparten; a vest je trdila, da se mora braniti in ustavljati na vsak način. Iz tega neprijetnega notranjega boja ga je predramilo trkanje na zatvorjena vrata.

"Kdo je?" je vprašal Gregor in segel po samostrelu, ki je visel na steni.

"Vraga! jaz," je odvrnil krepak glas, in Ostrovrhar je snel težka vrata, jih vrgel po sobi in stal pred zavzetimi tovariši.

"Nazaj!" je zakričal Gregor, brž odločen, in pomeril s samostrelom. Ostrovrhar, očitno presenečen po takem sprejemu, je zgrabil Jerneja za pas in ga zavihtel kot ščit predse; a že je siknila puščica, in nič bi ne bila pomagala vitezu orjaška moč, da ga ni varovala srebrna zaponna na širokem pasu, ob katero je trčila kaljena ost. Zdaj pa je zavrela tudi Ostrovrharja kri; vrgel je Jerneja proč, da se je opotekel in padel Janezu pred noge; zaiskrile so se mu v jezi oči in v desnici se je zablistal silni meč. Odrevenela sta stala Miha in Janez in topo odpirala usta in oči; Gregorju pa je bila zadnja ura, in jokala bi se bila stara tetka in kdo ve, morebiti tudi mlada Tajda, da ni zgrabil za roko vročerknega prijatelja sam Vitovec. Ko je bil slišal ta, kam da je šel Ostrovrhar, je slutil takoj, da nastane kak poboj, in hitel za njim. Pohvalil je moško vedenje Gregorjevo, povabil njega na kupico vina in vlekel s seboj nevoljnega viteza. Gregor pa ni hotel ostaviti svoje trdnjave, niti tovarišev, ki se jim je zdelo vse kakor sanje; le Jernej je dobro vedel, da je bridka resnica; zakaj bolelo so ga vse kosti n še bolj sramota, da se je tako postopalo s cesarjevim zastopnikom.

Zopet je premišljeval Gregor o svojem položaju. A čim dalje je premišljeval, tem nezadovoljnejši je postajal. Premotil ga je zopet nov prišlec, ki pa je vstopil mirneje in olikaneje. Bil je vitez iz Vitovčevega spremstva, ki je prinesel velik vrč vina in kupice, da se sprijazni in poplaknejo jezo. Pripovedoval je o celjski službi, koliko da nese blaga, koliko slave, in namignil Gregorju, če ne bi hotel z njimi. Gregor je prijazno odklonil in vprašal, kaj da jih je dovedlo v Gornji grad. Majhen izlet, je menil oni, češ, da je dolgečs v Celju, ko se vleko pogajanja brez konca in kraja. Gregor se je delal, kakor da bi mu verjel; trkali so na zdravje drug drugega in se ločili prijateljsko.

V obednici pa je gostil prelat došle viteze. Na desni mu je sedel Vitovec, na levi Ostrovrhar, poleg Vitovca prior, in za tem Jošt Soteški in tako pomešani menihi in voj-

niki. Prelat in Vitovec sta bila nekako zamišljena; pogovor jima je zastajal in raztreseno sta odgovarjala na redka vprašanja. Tem veselejši in glasnejši pa so bili drugi. Za vse je govoril Janez Ostrovrhar in budil smeh in radost na vse strani. Pol resno, pol šalivo mu je migal brat prior, da naj bode tiho, in si prizadeval razvedriti Vitovca.

"Tega vina pokusite, gospod baron," mu je prigovarjal in polnil kupo. "Est bonum vinum Francicum, est melius Rhenanum, sed omnium est optimum vinum Ljutomeranum."

A Vitovec je pil malo in govoril malo. Prelat pa se je vzdignil in nazdravil v kratkih besedah kneginji Katarini. Z žarečimi lici in očmi je skočilo vse pokonci, in živahno je zadonel po dvorani klic: Živela kneginja Katarina! in namah so se izpraznile kupice. Brzo je nalil zopet svojo Ostrovrhar in zagrmel: "Živio Vitovec!" in še glasneje je odmevalo po dvorani, in vse se je gnetlo okrog barona Sternberškega in mu napivalo. Razjasnilo se je čelo Vitovcu in napil je tudi on gostoljubnemu prelatu, blagemu priorju in vsem ljubeznivim bratom, in da bi vedno objemala lepa sloga vse one, ki stoje na strani kneginje Katarine. Dolgo so še sedeli skupaj, in ko jim je razgrela vino glave, se je napivalo vse vprek. Ostrovrharju, ki se je panašal, da ga ne uže ne nobeden junak, ne Vitovčeve, ne cesarske vojske, je začel neprilike delati ljutomercan, ki mu je mešal jezik in noge; a ni ga še ugnal.

"Bog te živi, Vitovec!" je kričal. "Ti si Jan, jaz pa Janez, in naj pride, kdor hoče, midva se ga ne strašiva; tudi če se imenuje rimski cesar. Tebe, Vitovec, je pobaronil; mene pa še vedno srepo gleda, odkar sem se bil zmešnil z njegovim bratom Albrehtom. A kar mi je izpodletelo z Albertom, to mi s teboj ne bo. Past je nastavljena, Vitovec, hura!"

Hrup v dvorani je bil tolik, da je razumel malokdo te besede; a preslišal jih ni prelat, ki je prebledel v lice. Prior je zardel in miril brata, Vitovcu pa se je nabralo čelo in tak pogled je zadel Ostrovrharja izpod rjavih obrvi, da je hipoma umolknil. A ne za dolgo časa.

"Vrag te vzemi, Vitovec!" je vpil še silnejše. "Meniš li, da se te jaz bojim? Ne, za Boga! Takega še ni rodila mati. Jaz govorim, kar mi velewa srce, in tistih tvojih zvijač ne poznam več. Ukazuj mi pa ti v vojni, ne pri pijači! Živela kneginja Katarina, živio celjski grof Vitovec!"

Namah je nastala mučna tišina. Vitovcu je šinila vsa kri v lice, ker je čutil, da se spogledavajo gostje in ozirajo vanj.

KATOLIŠKI SHOD.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

va dolžnost starišev, večja in svetjša dolžnost, kakor skrbeti za njih telesne potrebe. Zakaj otrok ne bo nikdar srečen, če stariši tej dolžnosti ne zadoste. Ko bi stariši zane-marili prvo dolžnost, skrbeti za otrokove telesne potrebe, a spolnili drugo, bi to sicer ne bilo prav, ker morajo skrbeti za oboje, a bi bilo vendar boljše, kakor če skrbijo za njegovo telo za dušo pa ne. Prvič zato, ker ste obe dolžnosti naravno - božji, a je druga, skrbeti za dušo večja, ker je duša več kot telo, tedaj tudi dolžnost skrbeti zanj večja in svetjša, kakor ona skrbeti za telo. Drugič pa zato, ker je otrok lahko srečen, in sicer ne samo časno, ampak tudi večno srečen, če je vzgojen za Boga, magari če mora od lakote umreti. Nikdar in nikoli pa ne more biti ne časno, ne večno srečen, če stariši pridno skrbijo za njegove telesne potrebe, dušne pa zanemarija-jo. Statistika, ki s številkami dokazuje, pravi, da je mej tistimi, ki imajo telesno vsega dovolj, duše pa prazne, največ samomorov.

Kar sem hotel s tem dokazati je to, da je vzgoja za Boga prav tako naravno-božja dolžnost starišev, kakor skrb za telo. In kakor stariši ne poznajo nobenih žrtev, da otroke časno preskrbe, tako in še manj bi se smeli bati žrtev za njih dušno preskrbo. Iz tega razvidite, da stariši, ki se strašijo žrtev za lastno versko šolo, zlasti še tisti, ki jo imajo, pa kljub temu pošiljajo svoje otroke v brezverske nimaajo pravega pojma o svojih dolžnostih napram otrokom, zato tudi ne zaslužijo v polni meri sladkih imen ata, mama. Razvidite pa tudi, da naše priganjanje: Pošljite svoje otroke v katoliške šole, niso le naši kaprici, sv. Cerkve in v njenem imenu mi duhovniki.

Da je ameriška publična šola, s katero so mnogi tako zadovoljni, da pošiljajo svoje otroke vanjo, čeravno imajo morda katoliško pred nosom, brezverska, menda ne bo nihče oporekal. V njej Bog nima niti v kotu mej pajčevinami prostora in njegovemu

služabniku je kot veroučitelju zabranjena pot vanjo. Nočem radi tega napadati graditeljev in voditeljev naše države. Verske državne šole so v danih razmerah nekaj naravnost nemogočega. Pri tem babilonu ver, kakor je tukaj, bi moralo biti na vsakih par blokov kjer je zdaj ena brezverska državna šola, tucate verskih. Ali bi se v eno versko razni veroučitelji niti zvrstili ne mogli. Očetje ameriške ustave so radi teh pisanih verskih razmer pametno naredili, da državne šole sploh niso postavili na verski temelj. Le v tem slučaju bi bili pogazili naravno-božje pravo starišev, če bi bili brezversko državno šolo ustavno kot obvezno uvedli, za kar se zdaj trudijo Klani. Tega pa oni niso storili, ker so imeli malo več državniške modrosti in čuta za naravno-božje pravo, kakor ju imajo imenovani ameriški fašisti in grobokopi države, kljub sto-percentnemu amerikanizmu ki ga imajo na jeziku. Ustavno nam je zajamčena svoboda pouka in vere in vzgoje. Svobodno si gradimo svoje verske šole in pošiljamo svojo mladino vanje. Zato pa živela ameriška ustava, njeni očetje in njeni branitelji! Sramota pa, večna sramota, tistim, ki se svojih ustavnih pravic nočejo posluževati in jih tako prevratnim Klanom za Judežve groše prodajajo, kakor nekdanji Indijanci, ki so dajali dragoceno slonovino in zlato za barvane črepinje.

(Dalje sledi.)

POZOR!

Čenjenim društvam v Chicagi in okolici naznanjam, da sem kupil dobroznano NARODNO DVORANO na Racine in 18. ulici. Prenovil sem vse dvorane za seje, kakor tudi veliko plesno dvorano. Zatorej se priporočam čenjenim društvam, kakor tudi čenjenemu občinstvu za obilen poset. Postrežba točna in solidna!

Frank Mubi

(LASTNIK)
1800-1802 - So. Racine avenue. CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 2675.
(S-11.-2.)

POZOR!

'Šur Majk!

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem čenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisarnski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglašate. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A.S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je vspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi čenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

NAZNANILO

C. občinstvu, kakor tudi rojakom, ki potujejo skoz Chicago naznanjam, da sem odprla

Prvi slovenski hotel "SLAVIJA"
NA 1921 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.,

kjer je občinstvu na razpolago 35 moderno opremljenih sob po zmernih cenah.

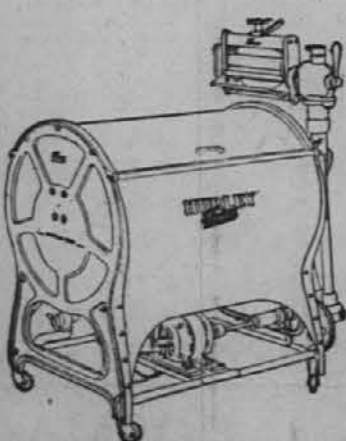
Posebne akomodacije za potnike in njih. družine.

AGNES SPOLAR, lastnica.

Tel. CANAL 2241.

(S. 11.-2.)

Pralni stroj

je dandanes že v vsaki hiši. Zakaj bi ga ne kupili še pri Vas? — Pralni stroj olajšuje gospodinjam težko delo. Z njim se opere vse.

NAŠE CENE SO ZMERNE.

Plačate ga lahko v gotovini, ali pa na lahke obroke, katere vam damo.

Pridite v našo trgovino in ogledajte si naše pralne stroje.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

(8-27 9-3.)

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obutje za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

Kovall & Sons

E. L. Y., MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVINO AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

6217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.